

Australian Government

Koruanváires (KOVID-19) ór babote golot maalamat ar hákíkot ókkol

GUMAN: Antibiotics add antimalarial dabai ókkol loi tuñí korunaváires or elaj gorifaribá

HÁKÍKOT: Ehón fujjonto korunaváires ólla thika (fúk) yáto elaj náí.

Váires gwá lla oggwá thika banaibólla duniyai agagura elómi tahákik goróiya ókkol é kucíc gorér. Hoekggwá thika ókkol ehón kiliník ór tojurubar tole asé. Bahárrhal, thika toiyar gorá ye hoddúr lamba thaim loibo añárá nozaní.

Nuwa yáto ehón asé de dabai ókkol kiloi korunaváires ór elaj gorifaribó dé háin óre elómi tahákik goróiya ókkol é saár. Mesál, hótórnak COVID-19 ola manúc ór elaj goríbólla remdesivir hóode anti-viral dabai ré Australiat toitta monzur gorá giyyé. Zerá gorázar de oinno dabai ókkol ór bútóre arthritis, malaria adde HIV elaj ókkol cáamel asé. Dabai ókkol iín é korunaváires óre elaj nogoré, lékin híin é váires óiye dé manúic ór gonti adde mamela ókkol ór sókthti ré homaibó.

Hétólla, nizoré nize basoon dorhari hát adde niyác or rastar sófáyir amól goríyóre, jisími duré tákíyóre, gór ot tákíyóre adde bearam lagilé theés goríyóre, ar zodi tuñí becí bearam farár sómáji zagat mazé óile másk findíyóre, háas gorí zehón jisími duré tákár amól gorá mockil órdde óile.

GUMAN: Gurafuwain óiye dé KOVID-19 or 'zobordós fóilóiya ókkol'

HÁKÍKOT: Gura fuwain dóre aambáfe influenzar dhoilla fukzúk ókkol ór 'zobordór fóilóiya ókkol' hói sinázade hálot ot, KOVID-19 ór ehón or sóbut ókkol é icára gorér dé ki eskul ókkol oy fuwain-ottú-fuwain-ot fará aam noó. Aró, duniyair honó zagat eén maalamat náí zíin é dehár dé ki váires ibár asól fóilá gura fuwain dór zoriya óiye. Zodiyó hián mumken, ehón sóbut e icára gorér dé ki gurafuwain ókkol oi váires gwár zobordós fóilóiya ókkol noó zíin é KOVID-19 or sóbob bone.

GUMAN: Australia ye kafí elaji sámán adde salani ókkol hásel gorí nofaré (niyác or micín, másk, theés goróoni ókkol)

HÁKÍKOT: Hálot óre behétor banoon ot Australia kamiyab, zarmaáni ki añárár hóspithal ókkol ór uore saf baráidoon ottú añárá porhéz goijjí.

Australiat mazé añárattu kafí zaati héfázoti sáman házer asé, ziín aró beec Australiat toiyar gorázar ar hámicá Australiat baáir gorázar. Mesál, Wotóni Elaji Gudam hámicá furaiya asé ar hítára adá bilión másk ókkol magaiyé 2021 fujjonto thaime thaime salani dibollá.

The Communicable Diseases Network Australia adde the Public Health Laboratory Network coó Australian Hókúmot or mocwara komithi ókkol barbar dola ó, taáke KOVID-19 woba beararam or khélaíf umumi sehét or mukabela ré bol dibollá KOVID-19 theés gorár zoruriyat ókkol ór uore hádayot diyar báfásinta goribólla, ar dorhari theés ókkol gorázar de hían óre fakka goribólla.

GUMAN: KOVID-19 or zoriya tokaza barizargói dé hían ót Australiar hóspital ókkol é athi aái nofaribó

HÁKÍKOT: Hálot óre behétor banoon ot Australia kamiyaab, zarmaáni ki añárar hóspital ókkol ór uore saf baráidoon ottú añará porhéz goijjí. Australia ttú oggwá duniyabi-man or sehéti nezám asé zibá ré KOVID-19 woba beararam or thaim ot battí tokazar juwab dibollá balá gorí raká giyyé, zodi lage. Eçé cáamel asé hóspital or battí falong ókkol, elaji sámán, salani ókkol adde elaji hammwa ókkol ór kabeliyot, Australian Hókúmot, raizzo adde elakar hókúmot ókkol adde húsúsi sehéti bág ókkol ór cíyardárir sáñte.

GUMAN: Oggwá dui háftáiya dec bon gorá yé KOVID-19 fóilá ré támaibó

HÁKÍKOT: Dui yáto tin háfta lla pabondi ókkol di baade, fítin tulífélaiyóre añárar maamuli zindegi ókkol ót wafes ailé, KOVID-19 fóilá re notámaibó.

KOVID-19 ola manúic beec híssa ttu alamot ókkol háлка asé de yáto ekbere náí. Siróf dui-háfta dec bon gorár hótóra óiye dé ki KOVID-19 alamot sárá manúic é nozaníyóre oinno manúic óre váires ór sámna goráibó zehón dec bon gorár baade hár ciz kúlázaibo.

KOVID-19 fóilá ré homaibár sóbsé bálá torika óiye dé hát adde niyác or rastar sófáyir amól gorá, jisími duré táká, gór ot táká adde beararam lagilé theés gorá, ar zodi tuñí becí sómáji lorasora ola zagat mazé óile másk finá, háas gorí jisími duré tákár amól gorá mockil óilé.

Añárar sehéti mahér ókkol é fotti din Australait nuwa mamela ókkol ór gonti adde hoçé fará órdde hían óre nozordari goré. Toí hítára sóbut or uore buniyad rakí nosíyot ókkol de, honó nuwa rul ókkol yáto pabondi ókkol jari gorár forer de óile. Añárar ehón or pabondi ókkol ór babote fotti zon ottú taza gorí zani rakóonsá www.australia.gov.au ot gólíyóre.

GUMAN: Fottizon oré theés gorá ye korunaváires ór fóilá ré rukíbo

HÁKÍKOT: Váires gwár fóilá ré theés gorá ye norukíbo.

KOVID-19 or ruká adde kabu goróon ot ekkán buniyadi jiníc óiye dé ki thaim mote, fárot gorí, ar fakka gorí murhai theés gorá. Murhai theés gorá ye beararam gán or wobayi elóm óre foriso goróon ot, mamela adde talluk oré entezam goróon ot, ar akhérittu váires fará ré homoon ot ekkán ahám híssa adai goré.

Bahárrhal, KOVID-19 theés negéthiv aiyóon or maáni yaán noó dé ki tuñí hótórat náí, yáto oinno zon ollá tuñí hotóra nobonibá. SARS-CoV-2 (KOVID-19 wáade váires) ór sámna ói baade tuñár KOVID-19 theés negéthiv óitfare lékin tuñáttu alamot ókkol zahér óibár age.

Hétólla yaán becí zoruri bálá sófáyi adde jisími duurir amól gorá ar aram nolagilé gór ót táká. Nicána banaiya theés gorár fúñáti, karuwai ókkol iín é KOVID-19 adde oinno faróinna bearam ókkol or fará ré rukíte modot gorér, zían é Australiar sehéti nezám or tokaza gorá re homaide.

Ekkán elakat bearam fóili uçá adde mamelar gonti ókkol bará ré umumi sehét or kamyab entezam gorá ye tokaza gorér dé ki theés gorár ré húcíyarir sáñte nicána banoonsá, taáke wabayi kabu gorá ré jari raká ar harhána adde theés or zagar kabeliyot oré baki rakár mazé borabori tákéfaán.

Alamot sára Australian ókkol óre atálfatáli theés goróon óre bilkúl boldiyanozar. Theés gorár amóli torika yaán wobayi elóm hísfáfe munaséb noó, ar bearam fará ré dóríbollá hóssa hísfáfe asór goróinna ekkán torika yó noó. Australian Hókúmot é buzér dé ki bearam or kabu adde nozordari moksód or kháatere háas hálat ókkol ót mazé alamot sára theés gorár ekkán ham asé. Hálat ókkol iín ót mazé cáamel asé fóili uçár mahóul ókkol, farár becí hótóra ola abadi ókkol óttu loti hom háadesa ola zaga ókkol, sámna óibar becí hótóra ola abadi ókkol, ar faráibar becí hótóra ola mahóul or maníc ókkol, zetará sokhtó bearam ór cíkar óibó zodi ocúk é dóré.

Australian Hókúmot é wosíyot gorá jari raikké dé ki theés gorá amóli torika ókkol óre mutallek umumi sehét or adikari ókkol adde harhána zimmar dar ókkol loi mowara gorí banoonsá, zeçé ham or zagat alamot sára manúic ór theés gorár program ókkol cáamel asé. Yaán óiye dé sóbse munaséb adde asór ola torika ókkol óre apnazar de hían óre fakka goribólla. Cíñçáiya alamot sára manúic or theés or babote Australian Hókúmot or morzi ré buzíbólla, meérbáni gorí [Sehét Dhipármén or wébsáith](#) ot gólí soó.

GUMAN: Theés gorár sámán ókkol fakka noó

HÁKÍKOT: Australiat, KOVID-19 theés sámán ókkol becí fakka. Australiat estemal órdde theés torika ókkol beggún furafuri biccáci bana giyyé. Therapeutic Goods Administration (TGA) ottú add SARS-CoV-2 (KOVID-19 foida goréde váires) ólla bana giyé de man yekini banar program ókkol laazemi híssa loon ór zoriya híin óre nozordari gorá jari asé.

Australiat mazé, harhána-buniyadi polymerase chain reaction (PCR) theés gorá óiye dé cúnáali man or theés zibaré estemal goráza tuñár jisím ot sokhtór SARS-CoV-2 dórá ré forikká goribólla, ar theés gwá goribólla niyác or rastar hodún nomuna ókkol lage. PCR óiye dé becí híssi ar niyáci rastar nomunat asé de SARS-CoV-2 ólla háas gura-ttú-gura jenethík thukuça ókkol óre dóriféle.

Australia llá nuwa honó theés theknoloji ye TGA'r torfóttu becí húcíyarir sáñte bisari saá ré tokaza goré, taáke notija ókkol ór man adde gun óre yekini óibólla ar hían or kaanuni salani dibólla. KOVID-19 theés ókkol or taza maalamat ollá, zíin Australian Register of Therapeutic Goods ot cáamel gorá giyyé, meérbáni gorí TGA wébsáith ot góló eçé: www.tga.gov.au/covid-19-test-kits-included-artg-legal-supply-australia.

GUMAN: Korunaváires ekkán dúha

HÁKÍKOT: KOVID-19 óre korunaváires (SARS-CoV-2) é foida goré, zibá váires ókkol ór oggwá dhoñór fémilír híssa, zibá ye insán adde háiwan or niyáci rastat bearam dórái difare. Bearam e dórá ókkol híin óttu aam sórdi óite loi beec hótórnak bearam óitfare. Manúic or séf ar cíyoin or cítka adde hosora dhák ókkol ór zoriya KOVID-19 fóiláza.

Australiat, Peter Doherty Institute for Infection and Immunity ot mazé Victorian Infectious Diseases Reference Laboratory (VIDRL) óiyedé China'r baárkúle fóila harhána zían é SARS-CoV-2 óre alog goijjé. Alog goijjá váire's óre VIDRL e oinno harhána ókkol, World Health Organization adde oinno dec ókkol loi cíyar goijjé, KOVID-19 ólla murhai theés gorár torki, monzuri, tahákik óre kabel banaibólla.

Australia báiggottya de ki SARS-CoV-2 óre dóri etminan óibólla kabeliyot addemunaséb etebar or sáñte umumi adde húsúsi dabair elómdar harhána ókkol oggwá mahér sang e modot goijjé. Theés gorár kabeliyot oré baráibólla harhána ókkol iín or cókti gán hálot óre behétor banoon ot adde oinno dec ókkol ór dhoilla bearame dórár hálot ókkol barízoon ottú basoon ot Australiar kamiyabi llá zoruri accíil. KOVID-19 ola manúic or gonti adde bearam gán loi mora ókkol ór gonti ré zoma gorá giyyé Australia adde duniyai agagurat. [Australian Sehét Dhipármén](#) óttu maalumat fotti din baáir goráza.

GUMAN: Másk ókkol be-asór ar/yá be-maháfuz.

HÁKÍKOT: Bála sófáyi, jisími duuri, adde gór ot táká ar aram nolagilé theés gorár dhoilla oinno ehétéyat ókkol ór sáñte másk ókkol zehón estemal gorá yé KOVID-19 fóilá ré homaide.

Niyáci rastar beec híssa váires or dhoilla, SARS-CoV-2 (zibá ye KOVID-19 foida goré) óre váires-ola séf or cíkata ókkol é fóilá, zíin neki ekzon bearame faiya manúic é hotá hoilé, hañcile yá hañccailé foida ó. Hosora óiya dhák ókkol ór zoriya yó fóilá óitfare. Niyác or váires é dóijjé dé ekzon manúic é másk estemal gorífare, zeén neki KOVID-19, alamot ola yáto sára, taáke bearammya niyác or rastar cítká ókkol fóilá re rukíyóre oinno zon oré basaibólla. Sehét adde saásitar hammwa ókkol é másk estemal goré taáke nizoré basaibólla zehón hitára KOVID-19 cóo niyáci rastar bearam e dóijja ekzon manúic loi jisími duuri ré baki rákí nofaré.

Másk findá óiye dé KOVID-19 fóila ré rukíbar ek kodom, ar hían oinno ehétéyat ókkol ór bodoilla óitnofaré. Hát adde niyáci rastar bála sófáyir amól gorá, jisími duré táká, ar gór ot táká adde gom ocúk lagilé theés gorá jari rakóon zoruri.

Ei hotár honó sóbut náí dé ki ekkán másk findá maháfuz noó yáto hían é mockilat foida goré zeén neki oxijen notáká. Mosóla ókkol iín sára bouít becí bosór óite, sehéti hédmot doiya ókkol é baráiyá thaim ókkol ót másk ókkol findé.

Australian Hókúmot é KOVID-19 óre mukabela gorát ahám torki ókkol ór babote zainna tákíbollá wébsáith ibát niyom mote góilló.

[SBS](#) ottú yó tuñár zuban ot mazé KOVID-19 maalumat or ekkán sílsilá asé. Tuñí mubáil phún app adde browzar barái dooni ókkol estemal gorífaribá hókúmoti maalumat torjoma goríbólla. Tuñár hájot ókkol fura goré dé héndhílla ekkán tuwo.

Ingrazit battí maalumat lootfaibollá, www.australia.gov.au ot gólísoó.